

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การเกิดอุบัติเหตุจากการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions ของพยาบาลในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ประชากรเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน 6 กลุ่มงาน ได้แก่ แผนกอายุรกรรม แผนกกุมารเวชกรรม ห้องผ่าตัด แผนกศัลยกรรมและออร์โทปิดิกส์ หน่วยฉุกเฉิน และห้องคลอด ซึ่งมีจำนวนพยาบาลปฏิบัติงานการพยาบาลทั้งหมด รวม 489 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคั้งด้วยตนเอง และผู้ทำการศึกษาคั้งได้รับคั้งทั้งหมด 445 ชุด จากการศึกษาคั้งนี้แบ่งผลการวิเคราะห์คั้งออกเป็นหมวด ดังนี้

- หมวดที่ 1 ข้อมูลประชากร
- หมวดที่ 2 ประวัติการเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อระหว่างปฏิบัติงาน
 - การพยาบาลในรอบปีที่ผ่านมา
- หมวดที่ 3 ข้อมูลความรู้ด้านการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions
- หมวดที่ 4 เจตคติของพยาบาลต่อการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions
- หมวดที่ 5 พฤติกรรม ในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions
- หมวดที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษาคั้ง

หมวดที่ 1 ข้อมูลประชากร หรือข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลประชากร

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n=445)	ร้อยละ
1. อายุ (ปี)		
21 - 25	123	27.6
26 - 30	102	22.9
31 - 35	63	14.1
36 - 40	44	9.8
มากกว่า 40	113	25.3
$\bar{x} = 33.14$ S.D. = 9.3	Min = 21, Max = 56	
2. เพศ		
ชาย	3	0.7
หญิง	442	99.3
3. สถานภาพสมรส		
โสด	331	74.4
คู่	101	22.7
ไม่ได้อยู่ด้วยกัน	13	2.9
4. ระดับการศึกษา		
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	8	1.8
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	422	94.8
สูงกว่าปริญญาตรี	15	3.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลประชากร

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n=445)	ร้อยละ
5. สถานที่ปฏิบัติงาน		
หอผู้ป่วยแผนกอายุรกรรม	109	24.5
หอผู้ป่วยแผนกกุมารเวชกรรม	61	13.7
ห้องผ่าตัด	74	16.6
หอผู้ป่วยแผนกศัลยกรรมและออร์โทปิดิกส์	111	24.9
หน่วยฉุกเฉิน	42	9.4
ห้องคลอด	48	10.8
6. ตำแหน่ง		
หัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าหน่วย	26	5.8
พยาบาลประจำการ	417	93.8
พยาบาลวิชาชีพอาวุโส	2	0.4
7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการพยาบาล		
ต่ำกว่า 1 ปี	52	11.7
1 - 5 ปี	136	30.6
6 - 10 ปี	79	17.7
11 - 15 ปี	42	9.4
16 - 20 ปี	53	11.9
มากกว่า 20 ปี	83	18.7
8. ประสบการณ์การเข้าร่วมประชุม/อบรม ด้านวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions		
เคย	169	38.0
ไม่เคย	276	62.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 99.3 มีอายุเฉลี่ย 33 ปี กลุ่มอายุที่พบสูงสุดคือ 21-25 ปี (ร้อยละ 27.6) ส่วนใหญ่จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 94.8 สถานภาพสมรส โสด ร้อยละ 74.4 เป็นพยาบาลประจำการ ร้อยละ 93.8 ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแผนกอายุรกรรม หอผู้ป่วยแผนกกุมารเวชกรรม ห้องผ่าตัด หอผู้ป่วยแผนกศัลยกรรมและออร์โธปิดิกส์ หน่วยฉุกเฉินและห้องคลอด ร้อยละ 24.5 13.7 16.6 24.9 9.4 และ 10.8 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการพยาบาลอยู่ในช่วง 1 - 5 ปี ร้อยละ 30.6 (เฉลี่ย 10 ปี 6 เดือน) ส่วนมากไม่เคยเข้าร่วมประชุม/อบรมด้านวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันติดเชื้อแบบ Universal Precaution ร้อยละ 62

หมวดที่ 2 ประวัติการเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อในการปฏิบัติงาน การพยาบาล
ในรอบปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง ของการเคยเกิด
อุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อระหว่างปฏิบัติงานการพยาบาล ในรอบปีที่ผ่านมา
มา (n = 445)

การเกิดอุบัติเหตุของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างปฏิบัติงานการพยาบาล	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	90	20.2
เคย	355	79.8
1 ครั้ง	16	4.5
2 ครั้ง	36	10.1
3 ครั้ง	25	7.0
4 ครั้ง	27	7.6
> 5 ครั้ง	251	70.6

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างเคยเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อระหว่าง
ปฏิบัติงานการพยาบาล ร้อยละ 79.8 เมื่อจำแนกเป็นจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุฯ
พบกลุ่มตัวอย่างที่เคยเกิดอุบัติเหตุฯ ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป ในรอบ 1 ปี สูงถึง 251 คน
(ร้อยละ 70.6)

ตารางที่ 4.3 จำนวนครั้งและร้อยละของจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุ จำแนกตามสิ่งที่เป็นสาเหตุในรอบปีที่ผ่านมา

สิ่งที่เป็นสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ	จำนวนครั้งของอุบัติเหตุ n = 4684	ร้อยละ
ประเภทเข็ม	1183	25.3
ประเภทของมีคม	852	18.2
ประเภทเครื่องแก้ว	834	17.8
ประเภทเลือดและสารคัดหลั่ง	1815	38.7
รวม	4684	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่าเลือดและสารคัดหลั่ง เป็นสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คือ 1815 ครั้ง (ร้อยละ 38.7) รองลงมาได้แก่ อุปกรณ์ประเภทเข็ม พบ 1183 ครั้ง (ร้อยละ 25.3) จำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุทั้งหมดเท่ากับ 4684 ครั้ง คิดเป็นอัตราการเกิดอุบัติเหตุในกลุ่มตัวอย่าง 445 คน เท่ากับ 10.5 ครั้ง ต่อพยาบาล 1 คน ในระยะเวลา 1 ปี

ตารางที่ 4.3.1 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดอุบัติเหตุจำแนกตามความถี่ของ การเกิดอุบัติเหตุ และสิ่งที่เป็นสาเหตุ ในรอบปีที่ผ่านมา (n = 355)

ความถี่ของ การเกิดอุบัติเหตุ	สิ่งที่เป็นสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ	
	ประเภทเข็ม จำนวน (ร้อยละ)	ประเภทของมีคม จำนวน (ร้อยละ)
0 ครั้ง	63 (17.7)	116 (32.7)
1 ครั้ง	90 (25.4)	72 (20.3)
2 ครั้ง	76 (21.4)	56 (15.8)
3 ครั้ง	39 (11.0)	33 (9.3)
4 ครั้ง	21 (5.9)	14 (3.9)
≥ 5 ครั้ง	66 (18.6)	64 (18.0)

ตารางที่ 4.3.1 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดอุบัติเหตุจำแนกตามความถี่ของการเกิดอุบัติเหตุ และสิ่งที่เป็นสาเหตุ ในรอบปีที่ผ่านมา (n = 355)

ความถี่ของ การเกิดอุบัติเหตุ	สิ่งที่เป็นสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ	
	ประเภทเครื่องแก้ว จำนวน (ร้อยละ)	ประเภทเลือดและสารคัดหลั่ง จำนวน (ร้อยละ)
0 ครั้ง	132 (37.2)	110 (31.0)
1 ครั้ง	58 (16.3)	33 (9.3)
2 ครั้ง	58 (16.3)	33 (9.3)
3 ครั้ง	26 (7.3)	25 (7.0)
4 ครั้ง	13 (3.7)	20 (5.6)
> 5 ครั้ง	68 (19.2)	134 (37.8)

จากตารางที่ 4.3.1 พบว่าเลือดและสารคัดหลั่ง เป็นสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป ในรอบ 1 ปี สูงถึง 134 คน (ร้อยละ 37.8) จากกลุ่มที่เคยเกิดอุบัติเหตุ 355 คน คิดเป็นอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากเลือดและสารคัดหลั่ง 5.1 ครั้ง/คน/ปี รองลงมาได้แก่ อุปกรณ์ประเภทเครื่องแก้ว ประเภทเข็ม และประเภทของมีคม ซึ่งเป็นสาเหตุให้กลุ่มตัวอย่างเกิดอุบัติเหตุตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป ในรอบ 1 ปี จำนวน 68 คน (ร้อยละ 19.2) 66 คน (ร้อยละ 18.6) และ 64 คน (ร้อยละ 18.0) ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากอุปกรณ์ประเภทและเข็ม 3.3 ครั้ง/คน/ปี อัตราการเกิดอุบัติเหตุจากอุปกรณ์ประเภทของมีคม 2.4 ครั้ง/คน/ปี และอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากอุปกรณ์ประเภทเครื่องแก้ว 2.3 ครั้ง/คน/ปี

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยเกิดอุบัติเหตุ จำแนกตามการรายงานและไม่รายงานการเกิดอุบัติเหตุ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อครั้งล่าสุดในรอบปีที่ผ่านมา

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รายงานการเกิดอุบัติเหตุครั้งล่าสุด	73	20.6
ไม่ได้รายงานการเกิดอุบัติเหตุครั้งล่าสุด	282	79.4
รวม	355	100.0

จากตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างที่เคยเกิดอุบัติเหตุ รายงานการเกิดอุบัติเหตุฯ ครั้งล่าสุดในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 73 ราย (ร้อยละ 20.6) โดยรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร จำนวน 33 ราย (ร้อยละ 45.2) และรายงานด้วยวาจา จำนวน 40 ราย (ร้อยละ 54.8) ส่วนกลุ่มที่ไม่รายงานการเกิดอุบัติเหตุครั้งล่าสุดด้วยเหตุผลต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 4.4.1

ตารางที่ 4.4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยเกิดอุบัติเหตุจำแนกตามเหตุผล
ที่ไม่ได้รายงานการเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อครั้งล่าสุดในรอบปี
ที่ผ่านมา

เหตุผลที่ไม่ได้รายงานการเกิดอุบัติเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ทราบว่าต้องรายงาน	22	7.8
คิดว่าไม่มีประโยชน์	56	19.9
คิดว่าไม่จำเป็น	150	53.2
อื่น ๆ	54	19.1
รวม	282	100.0

จากตารางที่ 4.4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รายงานการเกิดอุบัติเหตุครั้งล่าสุด
ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ได้แก่ คิดว่าไม่จำเป็น คิดว่าไม่มีประโยชน์ และไม่ทราบว่าต้อง
รายงาน ร้อยละ 53.2 19.9 และ 7.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังประกอบด้วย
เหตุผลอื่น ๆ อีกร้อยละ 19.1 สรุปได้ดังนี้คือ

1. คิดว่าไม่มีการติดเชื้อ อุบัติเหตุเล็กน้อย ไม่น่าเป็นอันตรายต่อชีวิต
2. อุปกรณ์ (เช่น เข็ม Ampule ฯลฯ) ยังไม่ได้สัมผัสกับเลือดหรือสารคัดหลั่ง
ของผู้ป่วย
3. ผู้ป่วยไม่ได้ติดเชื้อ HIV หรือ HBV, ผลเลือดผู้ป่วยปกติ
4. การเขียนรายงานเป็นเรื่องยุ่งยาก
5. กลัว
6. การเขียนรายงาน ต้องเจาะเลือดตรวจทำให้ตัดสินใจไม่ได้
7. คิดว่าต้องรายงาน ในกรณีที่ถูกเข็มเจาะเลือดของผู้ป่วยที่มึนแวง

8. เลือดกระเด็นถูกผิวหนังที่ไม่มีบาดแผล
9. ไม่แน่ใจว่าขณะที่มือสัมผัสถูกเลือด มีมีบาดแผลหรือไม่
10. ต้องปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และทำงานเพลินจึงลืมรายงาน
11. ผู้ใหญ่ไม่สนใจ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเคยเห็น และ ไม่เคยเห็นใบรายงานอุบัติเหตุระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน การพยาบาล (n = 445)

การเคยเห็นและไม่เคยเห็น ใบรายงานอุบัติเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
เคยเห็น	252	56.6
ไม่เคยเห็น	193	43.4

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยเห็นใบรายงานอุบัติเหตุ และไม่เคยเห็นใบรายงานอุบัติเหตุมีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 56.6 และ 43.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการปฏิบัติตัวภายหลังการเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ ครั้งล่าสุด

การปฏิบัติตัวภายหลัง การเกิดอุบัติเหตุฯ ครั้งล่าสุด	จำนวน	ร้อยละ
บีบเลือดออกให้มากที่สุด ล้างแผลด้วยน้ำ และสบู่หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ	288	81.1
ล้างบริเวณที่สัมผัสเลือด/สารคัดหลั่ง ด้วยน้ำสะอาดให้มากที่สุด	67	18.9
รวม	355	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยเกิดอุบัติเหตุ มีการปฏิบัติตัวภายหลังการเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อครั้งล่าสุด โดยวิธีบีบเลือดออกให้มากที่สุด ล้างแผลด้วยน้ำและสบู่ หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ ร้อยละ 81.1 และล้างบริเวณที่สัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งด้วยน้ำสะอาดให้มากที่สุด ร้อยละ 18.9

หมวดที่ 3 ข้อมูลความรู้ด้านการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของคำตอบด้านความรู้การป้องกัน การติดเชื้อแบบ Universal Precautions ในการปฏิบัติงานการพยาบาล ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายชื่อ (n=445)

ลำดับ	ข้อความ	ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ทราบ ร้อยละ
1.	Universal Precautions มีหลักการเพื่อส่งเสริมคุณภาพในการป้องกันการติดเชื้อในงานบริการทางแพทย์และสาธารณสุข	96.4	2.3	1.3
*2.	การปฏิบัติงานตามหลักการ Universal Precautions จะใช้เฉพาะกับผู้ป่วยที่ผลเลือดบวกจากเชื้อ HIV เท่านั้น	3.4	94.8	1.8
*3.	การตรวจเลือดของผู้ป่วย เพื่อหาว่าผู้ใดติดเชื้อ HIV เป็นการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์	59.3	38.4	2.3
4.	เพื่อลดอุบัติเหตุหรือโอกาสเสี่ยงจากการถูกเข็มตำไม่ควรสวมปลอกเข็มคืนหลังใช้แล้ว	52.1	46.1	1.8

ตารางที่ 4.7 (ต่อ) ร้อยละของคำตอบด้านความรู้การป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions ในการปฏิบัติงานการพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (n = 445)

ลำดับ	ข้อความ	ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ทราบ ร้อยละ
5.	วิธีลดโอกาสเสี่ยงต่อการถูกเข็มตำ หากจำเป็นต้องสวมปลอกเข็มคือ การสอดปลายเข้าไปในปลอกเข็มที่วางไว้ในภาชนะหรืออุปกรณ์รีไซเคิลปลอกเข็ม	95.3	3.1	1.6
6.	การเคลื่อนย้ายหรือสัมผัสผู้ป่วยที่มีเลือดหรือสารคัดหลั่งจากร่างกายจำเป็นต้องสวมถุงมือทุกครั้ง	96.4	2.9	0.7
*7.	การฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อหรือใต้ผิวหนังของผู้ป่วยควรสวมถุงมือสะอาดทุกครั้ง	47.9	46.1	6.0
8.	การล้างมือเพื่อทำหัตถการเล็กหรือหลังจากสัมผัสเชื้อโรคต้องล้างมือด้วยสบู่เหลวฆ่าเชื้อและฟอกมือเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 วินาที	87.0	7.8	5.2
9.	การฆ่าอุปกรณ์ที่ปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง ในน้ำยา Lysol 2% หรือโซเดียมไฮโปคลอไรด์ 0.5% นานอย่างน้อย 30 นาที จะทำลายได้ทั้งเชื้อไวรัสโรคเอดส์และเชื้อไวรัสตับอักเสบบี	85.6	9.0	5.4

ตารางที่ 4.7 (ต่อ) ร้อยละของคำตอบด้านความรู้การป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions ในการปฏิบัติงานการพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (n = 445)

ลำดับ	ข้อความ	ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ทราบ ร้อยละ
10.	เครื่องมือที่ไม่สามารถแช่น้ำยาฆ่าเชื้อโรค หรือต้มในน้ำเดือดได้ ควรเช็ดทำความสะอาดด้วย Alcohol 70%	81.6	13.9	4.5

หมายเหตุ ข้อความที่มีเครื่องหมาย * หมายถึงข้อความที่มีความหมายด้านลบ

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions ไม่ถูกต้อง เช่น ร้อยละ 59.3 % ตอบว่า การตรวจเลือดผู้ป่วยเพื่อหาว่า ผู้ใดติดเชื้อ HIV เป็นการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ (ข้อ 3) ร้อยละ 46.1 ตอบว่า ไม่ถูกต้อง กรณีไม่สวมปลอกเข็มกลับคืนหลังใช้แล้ว เป็นการช่วยลดอุบัติเหตุ หรือโอกาสเสี่ยงจากการถูกเข็มตำ (ข้อ 4) และร้อยละ 47.9 ตอบว่าการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อหรือใต้ผิวหนังของผู้ป่วยควรสวมถุงมือสะอาดทุกครั้ง (ข้อ 7)

ส่วนความหมายของหลักการ Universal Precautions กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.8 มีความรู้ว่าการปฏิบัติงานตามหลัก Universal Precautions ไม่ได้ใช้เฉพาะกับผู้ป่วยที่มีผลเลือดบวกจากเชื้อ HIV เท่านั้น (ข้อ 2) และพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ดีในการใช้อุปกรณ์ป้องกันไม่ให้ผิวหนังสัมผัสโดยตรงกับเลือดหรือสารคัดหลั่งจากร่างกายผู้ป่วย และการรักษาสุขอนามัยของตนเอง รวมทั้งการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม (ข้อ 6, ข้อ 8, ข้อ 9, ข้อ 10) คิดเป็นร้อยละ 96.4 87.0 85.6 และ 81.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับ ความรู้ด้านการ
ป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions

ระดับความรู้	ได้คะแนนร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดี	0 - 49	4	0.9
พอใช้	50 - 69	59	13.3
ไม่ดี	70 - 100	382	85.8
รวม		445	100.0

จากตารางที่ 4.8 เมื่อแบ่งเกณฑ์ความรู้ออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาจากการ
ตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตอบได้คะแนนร้อยละ 70 - 100 ความรู้อยู่ในเกณฑ์ดี

ตอบได้คะแนนร้อยละ 50 - 69 ความรู้อยู่ในเกณฑ์พอใช้

ตอบได้คะแนนร้อยละ 0 - 49 ความรู้อยู่ในเกณฑ์ไม่ดี

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านการป้องกันการติดเชื้อ แบบ
Universal Precautions อยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 0.9 มีเพียงร้อยละ 13.3 และ 0.9
ที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้และเกณฑ์ไม่ดี ตามลำดับ

หมวดที่ 4 เจตคติในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions

ตารางที่ 4.9 ร้อยละของคำตอบด้านเจตคติ เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions ในการปฏิบัติงานการพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (n=445)

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่แน่ใจ ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1.	ท่านพร้อมที่จะให้การพยาบาลแก่ผู้ติดเชื้อ HIV	65.2	26.3	8.5
2.	ท่านเชื่อว่าการปฏิบัติงานการพยาบาลตามหลักการ Universal Precautions สามารถป้องกันการติดเชื้อจากผู้ป่วยได้อย่างแน่นอน	64.9	30.8	4.3
3.	ท่านยินดีจะให้การพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อ HIV	60.0	30.3	9.7
4.	ท่านยินดีจะให้การพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อ HBV	70.8	22.5	6.7
5.	ท่านเห็นว่าการปฏิบัติงานการพยาบาลตามหลักการ Universal Precautions สามารถป้องกันการติดเชื้อจากผู้ป่วย HBV และ HIV ได้	68.8	27.0	4.2

ตารางที่ 4.9 (ต่อ) จำนวน และร้อยละของคำตอบด้านเจตคติ เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions ในการปฏิบัติงานพยาบาล ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (n=445)

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่แน่ใจ ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
*6.	ท่านคิดว่าการใส่ถุงมือเป็นเรื่องยุ่งยากและสิ้นเปลือง	2.5	2.0	95.5
7.	ท่านคิดว่า การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักการ Universal Precautions เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดผู้ป่วย	96.9	2.2	0.9
8.	การล้างมือมีความสำคัญที่สุดในการป้องกันการติดเชื้อตามหลักการ Universal Precautions	89.9	7.2	2.9
9.	ถุงมือสะอาด (Non-Sterile) มีความจำเป็นอย่างมากในการปฏิบัติงานพยาบาลที่จะต้องสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งของผู้ป่วย	97.3	0.9	1.8
10.	การปฏิบัติงานตามหลัก Universal-Precautions มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานในแผนกของท่าน	99.1	0.7	0.2

หมายเหตุ ข้อความที่มีเครื่องหมาย * หมายถึงข้อความที่มีความหมายด้านลบ

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการปฏิบัติงานการพยาบาลตามหลักการ Universal Precautions สามารถป้องกันการติดเชื้อจากผู้ป่วยได้อย่างแน่นอนร้อยละ 64.9 และยินดีให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี มากกว่าผู้ป่วยติดเชื้อ HIV (ข้อ 3 และข้อ 4) ร้อยละ 70.8 และ 60.0 ตามลำดับ ในขณะที่ร้อยละ 30.8 ไม่แน่ใจว่าการปฏิบัติงานการพยาบาลตามหลัก Universal Precautions จะสามารถป้องกันการติดเชื้อจากผู้ป่วยได้อย่างแน่นอน (ข้อ 2) และร้อยละ 99.1 เห็นด้วยกับการปฏิบัติงานตามหลัก Universal Precautions ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานการพยาบาลในหน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงาน (ข้อ 10) และร้อยละ 96.9 ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ Universal Precautions ว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพยาบาลผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดผู้ป่วย

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับของเจตคติ

ระดับเจตคติ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	-	-
ปานกลาง	53	11.9
สูง	392	88.1
รวม	445	100.0

นำคะแนนเจตคติมาหาค่าเฉลี่ยตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ดังนี้

คำถามเชิงบวก เห็นด้วยให้ 3 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 1 คะแนน
คำถามเชิงลบ เห็นด้วยให้ 1 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 3 คะแนน

เมื่อนำคะแนนเจตคติมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเจตคติดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 มีเจตคติอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.00 มีเจตคติอยู่ในระดับสูง

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในการป้องกันการติดเชื้อ แบบ Universal Precautions อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 88.1 ผู้มีเจตคติในระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 11.9

หมวดที่ 5 พฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions

ตารางที่ 4.11 จำนวน และร้อยละของคำตอบด้านพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions ในการปฏิบัติงานการพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (n=445)

ลำดับ ที่	ข้อความ	ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ	ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ	ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ
1.	ทำนสวมปลอกเข็มที่ใช้แล้ว โดยวิธีตัดหรือฉีกพลาสติก เข็มเข้าไปในปลอกเข็มที่ วางบนพื้นราบหรือภาชนะรอง รับ (One Hand Tech- nique)	43.6	50.1	6.3
2.	ในการจับเข็ม หรือใบมีด ทำนใช้คีมจับเข็ม (Needle Holder) หรือปากคีบ (Forceps)	19.6	47.6	32.8

ตารางที่ 4.11 (ต่อ) ร้อยละของคำตอบ ด้านพฤติกรรมกำบังกันการติดเชื้อแบบ
 Universal Precautions ในการปฏิบัติงานการพยาบาลของ
 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามราชข้อ (n=445)

ลำดับ ที่	ข้อความ	ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ	ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ	ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ
3.	เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียว ทิ้ง (Disposable) เมื่อ ใช้แล้ว ทิ้งทิ้งในภาชนะที่ ป้องกันการแทงทะลุทันที	94.2	5.2	0.6
4.	การส่งเครื่องมือที่แหลมคม จากมือของท่านสู่มือผู้รับ โดยใส่ภาดส่ง (No Touch Technique)	19.7	43.4	36.9
5.	ท่านใส่ถุงมือสะอาด (Non- Sterile) ขณะถอนขนผู้ป่วย ในการเตรียมผิวหนัง เพื่อ การผ่าตัดหรือเตรียมคลอด	83.6	10.6	5.8
6.	ท่านใส่ถุงมือสะอาด (Non Sterile) ขณะเปิดเส้น เลือดผู้ป่วย เพื่อให้สารน้ำ หรือเก็บเลือดเพื่อส่งตรวจ	25.2	69.7	5.2
7.	ท่านสวมผ้าปิดปาก - จมูก (Mask) และถุงมือปราศ- จากเชื้อ (Sterile) ขณะ ทำแผล Active Bleeding	34.4	53.7	11.9

ตารางที่ 4.11 (ต่อ) ร้อยละของคำตอบด้านพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ แบบ
 Universal Precautions ในการปฏิบัติงานการพยาบาลของกลุ่ม
 ตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ (n=445)

ลำดับ ที่	ข้อความ	ปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ	ปฏิบัติบางครั้ง ร้อยละ	ไม่เคยปฏิบัติ ร้อยละ
8.	ในการดูแลห่มหะผู้ป่วย ท่าน สวมถุงมือปราศจากเชื้อ (Sterile), ผ้าปิดปาก- จุมุก (Mask) และแว่น ป้องกันตา (Goggles)	24.5	50.1	25.4
9.	หากพบว่าถุงมือขาดหรือรั่ว ขณะทำหัตถการ ท่านถอดถุง มือแล้ว ล้างมือให้สะอาด ทุกครั้งก่อนจะสวมถุงมือคู่ใหม่	64.7	30.1	5.2
10.	เครื่องมือที่ใช้ในการทำหัตถ การทุกชนิดที่จะต้องนำกลับ มาใช้อีก หลังใช้แล้วถ้า เปื้อนไม่มาก ควรแช่น้ำยาทำ ลายเชื้อขึ้นต้นก่อนล้าง	77.5	17.1	5.4

จากตารางที่ 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อจาก
 ผู้ป่วยในระหว่างปฏิบัติงานเกี่ยวกับเข็มที่ใช้แล้ว โดยสวมปลอกเข็มที่ใช้แล้วด้วยวิธี One
 Hand Technique (ข้อ 1) การใช้คีมจับหรือปากคีบในการจับเข็มหรือใบมีด (ข้อ 2)
 และการส่งเครื่องมือที่แหลมคมโดยวิธี No Touch Technique (ข้อ 4) เพียงร้อยละ

43.6, 19.6 และ 19.7 ตามลำดับ ส่วนด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันนั้น พบว่ามีการใส่ถุงมือ
 สะอาดขณะเปิดเส้นเลือด เพื่อให้สารน้ำหรือเก็บเลือดส่งตรวจ (ข้อ 6) ร้อยละ 25.2
 การสวมผ้าปิดปาก-จมูก และถุงมือ Sterile ขณะทำแผล Active Bleeding (ข้อ 7)
 ร้อยละ 34.4 และมีการสวมถุงมือ Sterile ผ้าปิดปาก-จมูก และแว่นป้องกันตาในการคูด
 เสมหะผู้ป่วย (ข้อ 8) ร้อยละ 24.5 ส่วนการทิ้งเข็มฉีดยาชนิด Disposable ที่ใช้แล้ว
 ลงในภาชนะที่ป้องกันการแทงทะลุ (ข้อ 3) การใส่ถุงมือสะอาดขณะโกนขนผู้ป่วยในการ
 เตรียมผิวหนังเพื่อทำการผ่าตัด หรือเตรียมคลอด (ข้อ 5) ถุงมือขาดหรือรั่ว ขณะทำหัตถการ
 เมื่อถอดถุงมือแล้วล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนจะสวมถุงมือคู่ใหม่ (ข้อ 9) และเครื่องมือที่
 ใช้ในการทำหัตถการแล้ว ถ้าเปื้อนไม่มากมีการนำไปแช่น้ำยาทำลายเชื้อขึ้นต้นก่อนล้าง
 ทำความสะอาดต่อไป (ข้อ 10) พบร้อยละ 94.2 83.6 64.7 และ 77.5 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.11 นำคะแนนที่ได้จากคำตอบมาหาค่าร้อยละเป็นคะแนน
 พฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions แล้วนำไปเทียบกับ
 เกณฑ์ประเมินดังนี้

ผู้ที่ได้คะแนนปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precaution

ระดับสูง คือ คะแนน สูงกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70

ระดับปานกลาง คือ คะแนน ระหว่างร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 69

ระดับต่ำ คือ คะแนน ต่ำกว่า ร้อยละ 50

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions

ระดับของการปฏิบัติงานในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	35	7.8
ปานกลาง	181	40.7
สูง	229	51.5
รวม	445	100.0

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions อยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง ร้อยละ 40.7 และ 51.5 ตามลำดับ

หมวดที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทั่วไป และการเคยเกิด/ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อในการปฏิบัติงานการพยาบาลในรอบปีที่ผ่านมา (n = 445)

ลักษณะทั่วไป	n	เคยเกิดอุบัติเหตุ	ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ	p-Value
		ร้อยละ	ร้อยละ	
อายุ (ปี)				p=0.0139*
21 - 25	123	82.9	17.1	
26 - 30	102	87.3	12.7	
31 - 35	63	79.4	20.6	
36 - 40	44	81.8	18.2	
มากกว่า 40	113	69.0	31.0	
ระดับการศึกษา				P=0.4082
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	8	85.7	14.3	
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	422	80.3	19.7	
สูงกว่าปริญญาตรี	15	66.7	33.3	
สถานภาพสมรส				P=0.0037*
โสด	331	83.1	16.9	
คู่	101	72.3	27.7	
ไม่ได้อยู่ด้วยกัน	13	53.8	46.2	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ) ร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทั่วไปและการเคยเกิด/ ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อในการปฏิบัติงาน การพยาบาลในรอบปีที่ ผ่านมา (n = 445)

ลักษณะทั่วไป	n	เคยเกิดอุบัติเหตุ	ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ	p-Value
		ร้อยละ	ร้อยละ	
สถานที่ปฏิบัติงาน (หอผู้ป่วย/หน่วยงาน)				p=0.5048
แผนกอายุรกรรม	109	73.4	26.6	
แผนกกุมารเวชกรรม	61	82.0	18.0	
ห้องผ่าตัด	74	81.1	18.9	
แผนกศัลยกรรมและออร์โธปิดิกส์	111	80.2	19.8	
หน่วยฉุกเฉิน	42	85.7	14.3	
ห้องคลอด	48	83.3	16.7	
ตำแหน่ง				p<0.0001*
หัวหน้าหอผู้ป่วย/หัวหน้าหน่วย	26	20.0	80.0	
พยาบาลประจำการ	417	83.9	16.1	
พยาบาลวิชาชีพอาวุโส	2	-	100.0	
ระยะเวลาปฏิบัติงาน (ปี)				p<0.0001*
น้อยกว่า 1	52	84.6	15.4	
1 - 5	136	84.6	15.4	
6 - 10	79	78.5	21.5	
11 - 15	42	85.7	14.3	
16 - 20	53	92.5	7.5	
มากกว่า 20	83	59.0	41.0	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ) ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทั่วไป และการเคยเกิด/ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อในการปฏิบัติงาน การพยาบาลในรอบปีที่ผ่านมา (n = 445)

ลักษณะทั่วไป	เคยเกิดอุบัติเหตุ		ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ		p-Value
	ร้อยละ	n	ร้อยละ	n	
ประสบการณ์การเข้าร่วมประชุม/อบรม					p=0.0007*
ด้านวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions					
เคย	169	71.6	28.4		
ไม่เคย	276	84.8	15.2		

* นัยสำคัญทางสถิติ (p<.05)

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อระหว่างปฏิบัติงานการพยาบาล 355 คน (ร้อยละ 79.8) ส่วนใหญ่เป็นหญิงโสด กลุ่มอายุ 26-30 ปี มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุสูงสุด (ร้อยละ 87.3) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 21-25 ปี 36-40 ปี 31-35 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 82.9, 81.8 79.4 และ 69.0 ตามลำดับ กลุ่มที่ปฏิบัติงานในหน่วยฉุกเฉิน มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุสูงสุดร้อยละ 85.7 รองลงมา คือ กลุ่มที่ปฏิบัติงานในห้องคลอด หอผู้ป่วยแผนกกุมารเวชกรรม ห้องผ่าตัด หอผู้ป่วยแผนกศัลยกรรมและออร์โธปิดิกส์ และหอผู้ป่วยแผนกอายุรกรรม มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุร้อยละ 83.3 82.0 81.1 80.2 และ 73.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงระยะเวลาปฏิบัติงานระหว่าง 16 - 20 ปี พบว่ามีอัตราการเกิดอุบัติเหตุสูงสุดร้อยละ 92.5 รองลงมาคือกลุ่มที่มีช่วงระยะเวลาปฏิบัติงาน 11-15 ปี 1-5 ปี 6-10 ปี และ

มากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 85.7 84.6 78.5 และ 59.0 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่มีช่วงระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี พบอัตราการเกิดอุบัติเหตุเท่ากับกลุ่มอายุ 1-5 ปี นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเข้าร่วมประชุม/อบรม ด้านวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุสูงถึงร้อยละ 84.8 ในขณะที่กลุ่มที่เคยเข้าร่วมประชุมฯ มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุร้อยละ 71.6

เมื่อทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กับการเกิดอุบัติเหตุในรอบปีที่ผ่านมา พบว่าลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่ง ระยะเวลาปฏิบัติงานและการเคยเข้าร่วมประชุม/อบรมวิชาการเกี่ยวกับ Universal Precautions แสดงว่าการเกิดอุบัติเหตุฯ มีความสัมพันธ์กับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว และยังพบว่า ระดับการศึกษา และสถานที่ปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุฯ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ การเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อในการปฏิบัติงานการพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับสถานที่ปฏิบัติงาน และระดับการศึกษาของพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อนำจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุมาพิจารณาจำแนกตามกลุ่มอายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และสถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุ ในรอบปีที่ผ่านมาจำแนกตามอายุระยะเวลาการปฏิบัติงาน และสถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป	จำนวนคน (ร้อยละ) ที่เกิดอุบัติเหตุ n=355		จำนวนครั้ง (ร้อยละ) ที่เกิดอุบัติเหตุ n=4684	
อายุ (ปี)				
21-25	102	(28.7)	1153	(24.7)
26-30	89	(25.1)	1214	(25.9)
31-35	50	(14.1)	765	(16.3)
36-40	36	(10.1)	727	(15.5)
มากกว่า 40	78	(22.0)	825	(17.6)
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน (ปี)				
น้อยกว่า 1	44	(12.4)	494	(10.5)
1-5	115	(32.4)	1460	(31.2)
6-10	62	(17.5)	930	(19.8)
11-15	36	(10.1)	519	(11.1)
16-20	49	(13.8)	752	(16.1)
มากกว่า 20	49	(13.8)	529	(11.3)
สถานที่ปฏิบัติงาน				
แผนกศิลปกรรมและออร์โธปิดิกส์	89	(25.1)	1287	(27.5)
แผนกอายุรกรรม	80	(22.5)	1116	(23.8)
แผนกกุมารเวชกรรม	50	(14.1)	705	(15.1)
ห้องคลอด	40	(11.3)	678	(14.1)
ห้องผ่าตัด	60	(16.9)	582	(12.4)
หน่วยฉุกเฉิน	36	(10.1)	316	(6.7)

จากตารางที่ 4.14 เมื่อนำจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุมาพิจารณา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 26-30 ปี เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด 1214 ครั้ง (ร้อยละ 25.9) ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มอายุ 21-25 ปี อัตราการเกิดอุบัติเหตุจะลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้นจนถึงกลุ่มอายุ 36-40 ปี และสูงขึ้นอีกเล็กน้อยในกลุ่มอายุที่มากกว่า 40 ปี

ระยะเวลาปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1-5 ปี พบจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุสูงสุด 1460 ครั้ง (ร้อยละ 31.2) จำนวนครั้งของอุบัติเหตุจะลดลงในกลุ่มที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานกว่า จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในกลุ่มที่ระยะเวลาปฏิบัติงาน 16-20 ปี

สถานที่ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในแผนกศิลปกรรม และออร์โธปิดิกส์ พบจำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุสูงสุด 1287 ครั้ง (ร้อยละ 27.5) คิดเป็นอัตราการเกิดอุบัติเหตุ 3.6 ครั้ง/คน/ปี รองลงมาคือแผนกอาศุกรรม เกิดอุบัติเหตุ 1116 ครั้ง (ร้อยละ 23.8) จำนวนครั้งของการเกิดอุบัติเหตุลดลงตามลำดับคือ แผนกกุมารเวชกรรม ห้องคลอด ห้องผ่าตัด และหน่วยฉุกเฉิน

ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการปฏิบัติ ในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions กับการเคยเกิดอุบัติเหตุที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อในรอบปีที่ผ่านมา (n=445)

ระดับการปฏิบัติงานในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions	เคยเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ	ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ	รวม
ต่ำ	91.4	8.6	100.0
ปานกลาง	83.4	16.6	100.0
สูง	75.1	24.9	100.0
รวม	79.8	20.2	100.0

χ^2 7.53 df 2 p - Value .02316

Statistical Significant at .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่าระดับการปฏิบัติงานในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions สูง จะมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการเกิดอุบัติเหตุ กล่าวคือ ถ้ามีพฤติกรรมปฏิบัติงานแบบ Universal Precautions ทุกครั้งจะช่วยลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ร้อยละ 91.4 83.4 และ 75.1 ตามลำดับ

สรุปปัญหา และข้อเสนอแนะในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal

Precautions จากผู้ตอบแบบสอบถาม

สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal
Precautions ปัญหาในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions กลุ่ม
ตัวอย่างได้รายงาน ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ทางการแพทย์ สำหรับการป้องกันไม่เพียงพอ ได้แก่
ถุงมือทั้งชนิดสะอาดและ Sterile ผ้าปิดปาก-จมูก แวนป้องกันตา เสื้อ
Gown ชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง รวมทั้งอุปกรณ์หรือภาชนะที่ทำจากวัสดุที่
ป้องกันการแทงทะลุ สำหรับใส่เข็มหรือของมีคมที่ใช้แล้ว อุปกรณ์เจาะ
เลือดโดยไม่ต้องสัมผัสเลือด
2. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้เรื่องการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal
Precautions ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตาม
หลักการ Universal Precautions ขาดความจริงจังในเรื่อง
การป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions
3. อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับหัตถการต่าง ๆ ชนิดที่ต้องนำกลับมาใช้ใหม่มีสภาพ
ทรุดโทรมไม่เหมาะต่อการใช้ อุปกรณ์ป้องกันบางชนิดคุณภาพไม่ดีขาดง่าย
เช่น ถุงมือ Sterile
4. ขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักการ Universal Precautions สู้ยาก
ทำให้สิ้นเปลืองเวลา อุปกรณ์ป้องกันบางอย่างก่อให้เกิดความไม่สะดวก
ในการปฏิบัติงานเช่น Gown mask เป็นต้น การใส่ถุงมือขณะให้น้ำเกลือ
ทำให้พลาสติกติดถุงมือ และคลำหาเส้นเลือดได้ไม่ชัด
5. นิสัยของผู้ปฏิบัติงาน เช่น ไม่ระมัดระวัง เร่งรีบในการปฏิบัติงาน
6. ผู้บริหารไม่เห็นควรความสำคัญ งบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ กับ
ปริมาณงานที่มากเกินไป ไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน
7. โรงพยาบาลไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ การใช้น้ำยาฆ่าเชื้อให้เป็นมาตรฐาน
เดียวกันทั้งโรงพยาบาล ไม่มีคณะกรรมการให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา

8. ผู้ร่วมงานไม่ให้ความร่วมมือ เช่น การส่งมีดผ่าตัด การสวมถุงมือ เพื่อป้องกันเฉพาะตนเอง ปฏิบัติตามหลัก Universal Precautions เฉพาะผู้ป่วยที่ ติดเชื้อ HIV

ข้อเสนอแนะในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions กลุ่มตัวอย่างได้รายงาน ดังนี้

1. ควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง Universal Precautions แก่พยาบาลให้ทั่วถึงทุกหน่วยงาน และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ
2. จัดสรรทรัพยากรบุคคล พร้อมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ให้เพียงพอ รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับใส่เข็มที่ใช้แล้ว
3. ควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และจัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับ Universal Precautions เผยแพร่ให้เพียงพอ และทั่วถึงทุกหน่วยงาน
4. โรงพยาบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจน เช่น
 - 4.1 ควรมีประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อแบบ Universal Precautions
 - 4.2 ควรตั้งคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ซึ่งมีทั้งแพทย์และพยาบาล โดยกำหนดหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน
 - 4.3 ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการสำหรับให้คำปรึกษาแนะนำเวลาเกิดปัญหา
 - 4.4 ควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้น้ำยาฆ่าเชื้อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงพยาบาล
5. ควรมีการนำรายงานการศึกษาเกี่ยวกับการติดเชื้อ ของบุคลากรทางการแพทย์ขณะปฏิบัติงานเผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ
6. ควรให้มีการตรวจเลือดผู้ป่วยทุกราย และจัดห้องแยกหรือหน่วยงานสำหรับผู้ป่วยติดเชื้อโดยเฉพาะ